

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนจำแนกตามระดับช่วงชั้น และระยะเวลาปฏิบัติหน้าที่การสอนของครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนของครูในแต่ละระดับช่วงชั้น ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนของครูที่มีระยะเวลาปฏิบัติหน้าที่การสอนต่างกัน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ประกอบด้วย การสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่การสอน ระดับช่วงชั้นที่สอน และกลุ่มสาระเรียนรู้ที่รับผิดชอบ แสดงดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

			(n = 375)
	สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
	สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา		
	เขต 1	235	62.7
	เขต 2	140	37.3

ตาราง 2 (ต่อ)

(n = 375)		
สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	97	25.9
หญิง	278	74.1
อายุ		
21 – 30 ปี	13	3.5
31 – 40 ปี	25	6.7
41 – 50 ปี	211	56.3
51 ปีขึ้นไป	126	33.5
$(\bar{X} = 47.71, S.D. = 6.37, \text{Min} = 27, \text{Max} = 59)$		
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	11	2.9
ปริญญาตรี	331	88.3
สูงกว่าปริญญาตรี	33	8.8
ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่การสอน		
1 – 10 ปี	106	28.3
11 – 20 ปี	51	13.6
มากกว่า 20 ปี	218	58.1
สอนระดับช่วงชั้น		
ช่วงชั้นที่ 1	84	22.4
ช่วงชั้นที่ 2	97	25.9
ช่วงชั้นที่ 3	148	39.4
ช่วงชั้นที่ 4	46	12.3

ตาราง 2 (ต่อ)

(n = 375)		
สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
รับผิดชอบกลุ่มสาระการเรียนรู้		
คณิตศาสตร์	71	18.9
ภาษาไทย	78	20.8
วิทยาศาสตร์	40	10.7
ภาษาต่างประเทศ	62	16.5
การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี	42	11.2
พลศึกษาและสุขศึกษา	13	3.5
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	35	9.3
ศิลปะ	34	9.1

จากตาราง 2 พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด 375 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 235 คน พื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 62.7 และ 37.3 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 278 คน เพศชาย จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 74.1 และ 25.9 อายุระหว่าง 41 - 50 ปี รองลงมาได้แก่ อายุ 51 ปีขึ้นไป อายุ 31 - 40 ปี และอายุ 21 - 30 ปี จำนวน 211, 126, 25 และ 13 คน คิดเป็นร้อยละ 56.3, 33.5, 6.7 และ 3.5 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 331 คน รองลงมาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 33 คน และต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 88.3, 8.8 และ 2.9 ระยะเวลาที่ปฏิบัติการสอนมากกว่า 20 ปี จำนวน 218 คน รองลงมา 1 - 10 ปี จำนวน 106 คน และ 11 - 20 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 58.1, 28.3 และ 13.6 สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 148 คน ช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 97 คน ช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 84 คน และช่วงชั้นที่ 4 จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4, 25.9, 22.4 และ 12.3 รับผิดชอบกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8

ตอนที่ 2 การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการนำภูมิปัญญามาพัฒนาการเรียนการสอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 แสดงดังตาราง 3-8

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

จากตาราง 3 พบว่า ในภาพรวม ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการผสมผสานและบูรณาการความรู้ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) เป็นอันดับแรก ส่วนประเด็นอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลางเรียงตามลำดับ ได้แก่ การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนและสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.48$) การจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.33$) การจัดเนื้อหาสาระตามความสนใจ ($\bar{X} = 3.32$) การจัดการและการประยุกต์ใช้ ($\bar{X} = 3.31$) และการจัดการฝึกปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 3.28$) และนำภูมิปัญญาด้านต่างๆ มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนเรียงตามลำดับ คือ ด้านวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) ด้านศิลปะ ($\bar{X} = 3.33$) ด้านคติความเชื่อ ความคิด และค่านิยม ($\bar{X} = 3.31$) ด้านการประกอบอาชีพในท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.12$) และด้านเทคโนโลยีชาวบ้าน ($\bar{X} = 3.04$) ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้าน พบดังนี้

ด้านคติความเชื่อ ความคิดและค่านิยม พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนและสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.61$) เป็นลำดับแรก และการจัดการและการประยุกต์ใช้ ($\bar{X} = 3.16$) เป็นลำดับสุดท้าย

ด้านศิลปะ พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการผสมผสานและบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 3.50$) เป็นลำดับแรก และการจัดการฝึกปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 3.26$) เป็นลำดับสุดท้าย

ด้านวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียม พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการผสมผสานและบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 4.06$) เป็นลำดับแรก และการจัดการและการประยุกต์ใช้ ($\bar{X} = 3.86$) เป็นอันดับสุดท้าย

ด้านการประกอบอาชีพในท้องถิ่น พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการผสมผสานและบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 3.37$) เป็นลำดับแรก และการจัดการฝึกปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 3.01$) เป็นลำดับสุดท้าย

ด้านเทคโนโลยีชาวบ้าน พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการผสมผสานและบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 3.23$) เป็นลำดับแรก และการเนื้อหาสาระตามความสนใจ ($\bar{X} = 2.98$) เป็นลำดับสุดท้าย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

จากตาราง 4 พบว่า ในภาพรวม ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอน ด้านคติ ความเชื่อ ความคิดและค่านิยมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนและสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.61$) การผสมผสานและบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 3.56$) ในระดับมาก ส่วนการจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.26$) การจัดเนื้อหาสาระตามความสนใจ ($\bar{X} = 3.20$) การจัดการฝึกปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 3.18$) และการจัดการและการประยุกต์ใช้ ($\bar{X} = 3.16$) ในระดับปานกลาง และพบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ใช้เป็นลำดับแรก ได้แก่ ความเชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ($\bar{X} = 3.61$) รองลงมา แพทย์แผนไทยแผน/แผนโบราณ ($\bar{X} = 3.56$) ในระดับมาก ส่วนความเชื่อเวทมนต์ไสยศาสตร์ ($\bar{X} = 3.26$) คติชาวบ้าน ($\bar{X} = 3.20$) พิธีกรรมทางศาสนา/ศาสนพิธี ($\bar{X} = 3.18$) และความคิดความเชื่อที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ ($\bar{X} = 3.16$) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบดังนี้

1. คติชาวบ้าน พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการจัดการฝึกปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 3.58$) เป็นลำดับแรก และการผสมผสานและการบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 3.01$) เป็นลำดับสุดท้าย

2. ความคิด ความเชื่อที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ พบว่าครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการจัดการฝึกปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 3.34$) เป็นลำดับแรก และการผสมผสานและการบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 2.96$) เป็นลำดับสุดท้าย

3. พิธีกรรมทางศาสนา/ศาสนพิธี พบว่าครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.40$) เป็นลำดับแรก และการผสมผสานและการบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 3.14$) เป็นลำดับสุดท้าย

4. แพทย์แผนไทยแผนโบราณ พบว่าครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการจัดเนื้อหาสาระตามความสนใจ ($\bar{X} = 3.92$) เป็นลำดับแรก และการผสมผสานและการบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 3.31$) เป็นลำดับสุดท้าย

5. ด้านความเชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการจัดเนื้อหาสาระตามความสนใจ ($\bar{X} = 3.62$) เป็นลำดับแรก และการผสมผสานและการบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 3.26$) เป็นลำดับสุดท้าย

6. ความเชื่อเวทมนต์ไสยศาสตร์ พบว่าครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอน

สอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการจัดเนื้อหาสาระตามความสนใจ ($\bar{X} = 3.45$) เป็นลำดับแรก และการผสมผสานและการบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 3.18$) เป็นลำดับสุดท้าย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

จากตาราง 5 พบว่า ในภาพรวม ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอน ด้านศิลปะในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการผสมผสานและบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 3.50$) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนและสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.46$) การจัดการและการประยุกต์ใช้ ($\bar{X} = 3.38$) การจัดเนื้อหาสาระตามความสนใจ ($\bar{X} = 3.34$) การจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.28$) และการจัดการฝึกปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 3.26$) ในระดับปานกลางเช่นเดียวกันทั้งหมด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบดังนี้

1. การละเล่นพื้นบ้าน/ศิลปะการแสดง พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.89$) เป็นลำดับแรก และการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนและสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 2.85$) เป็นลำดับสุดท้าย

2. การร้องเพลง/การประพันธ์เบื้องต้น พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.78$) เป็นลำดับแรก และการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนและสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 2.96$) เป็นลำดับสุดท้าย

3. การวาดภาพหรือกิจกรรมการฝีมือ พบว่าครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 2.90$) เป็นลำดับแรก และการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนและสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.89$) เป็นลำดับสุดท้าย

4. ดนตรีไทยพื้นบ้าน พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.92$) เป็นลำดับแรก และการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนและสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.15$) เป็นลำดับสุดท้าย

5. มวยไทย/ศิลปะการป้องกันตัว พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.83$) เป็นลำดับแรก และการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนและสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.01$) เป็นลำดับสุดท้าย

6. โบราณสถานหรือโบราณวัตถุ พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.60$) เป็นลำดับแรก และการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนและสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 2.85$) เป็นลำดับสุดท้าย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

จากตาราง 6 พบว่า ในภาพรวม ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอน ด้านวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอน ในประเด็นเกี่ยวกับการผสมผสานและบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 4.06$) การจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.96$) การจัดการฝึกการปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 3.94$) การจัดเนื้อหาสาระตามความสนใจ ($\bar{X} = 3.91$) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนและสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.90$) และการจัดการและการประยุกต์ใช้ ($\bar{X} = 3.86$) ในระดับมากเช่นเดียวกันทั้งหมด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบดังนี้

1. ประเพณีทางศาสนาพบว่าครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.32$) เป็นลำดับแรก และการจัดการและการประยุกต์ใช้ ($\bar{X} = 3.42$) เป็นลำดับสุดท้าย

2. ประเพณีประจำท้องถิ่นพบว่าครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.21$) เป็นลำดับแรก และการจัดการและการประยุกต์ใช้ ($\bar{X} = 3.56$) เป็นลำดับสุดท้าย

3. ประเพณีในวันสำคัญของชาติ พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.41$) เป็นลำดับแรก และการจัดการและการประยุกต์ใช้ ($\bar{X} = 3.62$) เป็นลำดับสุดท้าย

4. กิจกรรมที่ชุมชนร่วมกันเป็นประจำ พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.38$) เป็นลำดับแรก และการจัดการและการประยุกต์ใช้ ($\bar{X} = 3.80$) เป็นลำดับสุดท้าย

5. การเคารพผู้ใหญ่/ผู้สูงอายุ พบว่าครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.30$) เป็นลำดับแรก และการจัดการและการประยุกต์ใช้ ($\bar{X} = 3.55$) เป็นลำดับสุดท้าย

6. การช่วยเหลือเด็ก ผู้หญิง คนชราและนักบวช พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.32$) เป็นลำดับแรก และการจัดการและการประยุกต์ใช้ ($\bar{X} = 3.78$) เป็นลำดับสุดท้าย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

จากตาราง 7 พบว่า ในภาพรวม ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอน ด้านการประกอบอาชีพในท้องถิ่น ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอน ในประเด็นเกี่ยวกับการผสมผสานและบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 3.37$) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนและสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.23$) การจัดเนื้อหาสาระตามความสนใจ ($\bar{X} = 3.16$) การจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.12$) การจัดการและการประยุกต์ใช้ ($\bar{X} = 3.12$) และการจัดการฝึกการปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 3.01$) ในระดับปานกลางเช่นเดียวกันทั้งหมด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบดังนี้

1. เกษตรกรรมด้านพืช/วนเกษตร/เกษตรผสมผสาน พบว่าครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการผสมผสานและบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 3.69$) เป็นลำดับแรก และการจัดการฝึกการปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 3.36$) เป็นลำดับสุดท้าย

2. เกษตรกรรมด้านการเลี้ยงสัตว์ พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการผสมผสานและบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 3.48$) เป็นลำดับแรก และการจัดการฝึกการปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 3.07$) เป็นลำดับสุดท้าย

3. อาหารและขนมไทย พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.01$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการผสมผสานและบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 3.69$) เป็นลำดับแรก และการจัดการฝึกการปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 3.38$) เป็นลำดับสุดท้าย

4. หัตถกรรมหัตถศิลป์/ประติมากรรม พบว่าครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนา การเรียนการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการผสมผสานและบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 3.52$) เป็นลำดับแรก และการจัดการฝึกการปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 3.16$) เป็นลำดับสุดท้าย

5. อุตสาหกรรมในท้องถิ่น/ในครัวเรือน พบว่าครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการผสมผสานและบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 3.40$) เป็นลำดับแรก การจัดการและการประยุกต์ใช้ และการจัดการฝึกการปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 3.08$) เป็นลำดับสุดท้าย

6. การค้าขาย/การตลาด พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการผสมผสานและบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 3.41$) เป็นลำดับแรก และการจัดการฝึกการปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 3.21$) เป็น

ลำดับสุดท้าย

7. การรับจ้างทั่วไป พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการผสมผสานและบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 3.41$) เป็นลำดับแรก และการจัดการฝึกการปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 3.07$) เป็นลำดับสุดท้าย

8. การช่วยเหลือกัน (เช่น การลงแขกเกี่ยวข้าวฯ) พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการผสมผสานและบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 3.29$) เป็นลำดับแรก และการจัดการฝึกการปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 3.04$) เป็นลำดับสุดท้าย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

จากตาราง 8 พบว่า ในภาพรวม ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอน ด้านเทคโนโลยีชาวบ้าน ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอน ในประเด็นเกี่ยวกับการผสมผสานและบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 3.23$) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียน และสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.20$) การจัดการและการประยุกต์ใช้ ($\bar{X} = 3.02$) การจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.01$) การจัดการฝึกการปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 3.00$) และการจัดเนื้อหาสาระตาม ความสนใจ ($\bar{X} = 2.98$) ในระดับปานกลางเช่นเดียวกันทั้งหมด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบดังนี้

1. เกษตรกรรม พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับปาน กลาง ($\bar{X} = 3.41$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการผสมผสานและบูรณาการ ความรู้ ($\bar{X} = 3.55$) เป็นลำดับแรก และการจัดการและการประยุกต์ใช้ ($\bar{X} = 3.32$) เป็นลำดับสุดท้าย
2. งานอุตสาหกรรม พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนใน ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการผสมผสาน และบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 3.23$) เป็นลำดับแรก และการจัดการฝึกการปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 3.80$) เป็น ลำดับสุดท้าย
3. การผลิตอาหาร/การถนอมอาหาร พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียน การสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการ ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนและสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.37$) การผสมผสานและบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 3.34$) เป็นลำดับแรก และการจัดการฝึกการปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 2.80$) เป็นลำดับสุดท้าย
4. ขนมไทย/การแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตร พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนา การเรียนการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับ การผสมผสานและบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 3.39$) เป็นลำดับแรก และการจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.12$) เป็นลำดับสุดท้าย
5. หัตถกรรม พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการผสมผสานและ บูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 3.27$) เป็นลำดับแรก และการจัดเนื้อหาสาระตามความสนใจ ($\bar{X} = 2.95$) เป็น ลำดับสุดท้าย
6. ใช้เครื่องทุ่นแรงช่วยผ่อนแรงคน พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนา การเรียนการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับ การผสมผสานและบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 3.17$) เป็นลำดับแรก และการจัดเนื้อหาสาระตามความ สนใจ ($\bar{X} = 2.90$) เป็นลำดับสุดท้าย
7. การดัดแปลงเครื่องทุ่นแรงจากสิ่งใกล้ตัว พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมา

พัฒนาการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.01$) โดยนำมาพัฒนาการเรียนการสอนใน
ประเด็นเกี่ยวกับการผสมผสานและบูรณาการความรู้ ($\bar{X} = 3.22$) เป็นลำดับแรก และการจัดเนื้อหา
สาระตามความสนใจ ($\bar{X} = 2.91$) เป็นลำดับสุดท้าย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนของครูในแต่ละระดับ
 ช่วงชั้น ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

ผลการเปรียบเทียบข้อมูลการนำภูมิปัญญามาพัฒนาการเรียนการสอนของครูในแต่ละ
 ระดับช่วงชั้นในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2
 แสดงดังตาราง 9

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนของครู
 ในแต่ละระดับช่วงชั้นในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา
 เขต 1 และเขต 2 จำแนกตามรายด้านและในภาพรวม

การนำภูมิปัญญามาพัฒนา การเรียนการสอน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านคติ ความเชื่อ ความคิด ค่านิยม	ระหว่างกลุ่ม	3	1.042	0.35	0.364	.779
	ภายในกลุ่ม	91	182.318	0.96		
	รวม	194	183.360			
ด้านศิลปะ	ระหว่างกลุ่ม	3	13.382	4.461	5.127	.002
	ภายในกลุ่ม	186	161.817	0.870		
	รวม	189	175.200			
ด้านวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี	ระหว่างกลุ่ม	3	4.755	1.585	1.745	.159
	ภายในกลุ่ม	212	192.532	0.908		
	รวม	215	197.287			

ตาราง 9 (ต่อ)

การนำภูมิปัญญามาพัฒนา การเรียนการสอน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านการประกอบอาชีพในท้องถิ่น						
	ระหว่างกลุ่ม	3	12.265	4.088	3.992	.009
	ภายในกลุ่ม	174	178.217	1.024		
	รวม	177	190.482			
ด้านเทคโนโลยีชาวบ้าน						
	ระหว่างกลุ่ม	3	17.046	5.682	5.403	.001
	ภายในกลุ่ม	187	196.661	1.052		
	รวม	190	213.707			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	5.595	1.865	2.695	.049
	ภายในกลุ่ม	117	80.974	0.692		
	รวม	120	86.569			

จากตาราง 9 พบว่า ในภาพรวมครูผู้สอนที่อยู่ในแต่ละระดับช่วงชั้นในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.049 ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ที่กำหนดไว้ แสดงว่า ครูผู้สอน ที่อยู่ในระดับช่วงชั้นต่างก็นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนแตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณารายด้าน พบคือ

ด้านคติความเชื่อ ความคิด ค่านิยม และด้านวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนที่นัยสำคัญทางสถิติต่ำกว่าระดับ 0.05 แสดงว่า ครูผู้สอนที่อยู่ในระดับช่วงชั้นต่างก็นำภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านคติความเชื่อ ความคิด ค่านิยม และด้านวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีมาพัฒนาการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

ด้านศิลปะ ด้านการประกอบอาชีพในท้องถิ่น และด้านเทคโนโลยีชาวบ้าน พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอน ที่นัยสำคัญทางสถิติต่ำกว่าระดับ 0.05 แสดงว่า ครูผู้สอนที่อยู่ในระดับช่วงชั้นต่างก็นำภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปะ ด้านการประกอบ

อาชีพในท้องถิ่น และด้านเทคโนโลยีชาวบ้าน มาพัฒนาการเรียนการสอนแตกต่างกัน ดังนั้นจึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการแอลเอสดี (LSD) ตามรายด้านและในภาพรวม ผลการทดสอบแสดงดังตาราง 10

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ตาราง 10 ผลการทดสอบความแตกต่างการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนของครู
ในแต่ละระดับช่วงชั้น ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา
เขต 1 และเขต 2 เป็นรายคู่ด้วยวิธีการแอลเอสดี (LSD) จำแนกตามรายด้านและในภาพรวม

การนำภูมิปัญญา พัฒนาการเรียนการสอน	\bar{X}	การนำภูมิปัญญาพัฒนาการเรียนการสอน			
		ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2	ช่วงชั้นที่ 3	ช่วงชั้นที่ 4
ด้านศิลปะ					
ช่วงชั้นที่ 1	3.44		.654	.020	.230
ช่วงชั้นที่ 2	3.53			.006	.434
ช่วงชั้นที่ 3	3.02				.001
ช่วงชั้นที่ 4	3.71				
ด้านการประกอบอาชีพในท้องถิ่น					
ช่วงชั้นที่ 1	3.41		.782	.003	.331
ช่วงชั้นที่ 2	3.35			.008	.476
ช่วงชั้นที่ 3	2.81				.107
ช่วงชั้นที่ 4	3.17				
ด้านเทคโนโลยีชาวบ้าน					
ช่วงชั้นที่ 1	3.35		.815	.001	.351
ช่วงชั้นที่ 2	3.31			.002	.446
ช่วงชั้นที่ 3	2.69				.056
ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4 – ม.6)	3.12				
รวม					
ช่วงชั้นที่ 1	3.52		.739	.035	.984
ช่วงชั้นที่ 2	3.59			.014	.748
ช่วงชั้นที่ 3	3.09				.061
ช่วงชั้นที่ 4	3.51				

จากตาราง 10 พบว่า ในภาพรวมครูผู้สอนที่อยู่ในแต่ละระดับช่วงชั้นในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนี้คือ ช่วงชั้นที่ 1 ต่างกันกับช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 2 ต่างกันกับช่วงชั้น 3 นอกจากนี้ยังพบว่าครูผู้สอนในช่วงชั้นที่ 2 ($\bar{X}= 3.59$) นำภูมิปัญญาพัฒนาการเรียนการสอนมากกว่าครูผู้สอนในช่วงชั้นที่ 1 ($\bar{X}= 3.52$) ครูผู้สอนในช่วงชั้นที่ 4 ($\bar{X}= 3.51$) และครูผู้สอนในช่วงชั้นที่ 3 ($\bar{X}= 3.09$) เมื่อพิจารณาทางด้าน พบดังนี้

ด้านศิลปะ พบว่า ครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 1 นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนต่างกันกับช่วงชั้นที่ 3, ช่วงชั้นที่ 2 ต่างกันกับช่วงชั้น 3 และช่วงชั้น 3 ต่างกันกับช่วงชั้น 4 และพบว่าครูผู้สอนช่วงชั้น 4 ($\bar{X} = 3.71$) นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนมากกว่าช่วงชั้นอื่นๆ

ด้านการประกอบอาชีพในท้องถิ่น พบว่า ครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 1 นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนต่างกันกับช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 2 ต่างกันกับช่วงชั้น 3 และพบว่าครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 1 ($\bar{X} = 3.41$) นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนมากกว่าช่วงชั้นอื่นๆ

ด้านเทคโนโลยีชาวบ้าน พบว่า ครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 1 นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนต่างกันกับช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 2 ต่างกันกับช่วงชั้น 3 และพบว่า ครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 1 ($\bar{X} = 3.35$) นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนมากกว่าช่วงชั้นอื่นๆ

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนของครูที่มีระยะเวลาปฏิบัติหน้าที่การสอนต่างกัน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

ผลการเปรียบเทียบข้อมูลการนำภูมิปัญญามาพัฒนาการเรียนการสอนของครูที่มีระยะเวลาปฏิบัติหน้าที่การสอนต่างกัน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 แสดงดังตาราง 11

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนของครูที่มีระยะเวลาปฏิบัติหน้าที่การสอนต่างกัน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 จำแนกตามรายด้านและในภาพรวม

การนำภูมิปัญญามาพัฒนา การเรียนการสอน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านคติ ความเชื่อ ความคิด ค่านิยม	ระหว่างกลุ่ม	2	18.695	9.348	10.899	.000
	ภายในกลุ่ม	192	164.664	0.858		
	รวม	194	183.360			
ด้านศิลปะ	ระหว่างกลุ่ม	2	16.019	8.010	9.409	.000
	ภายในกลุ่ม	187	159.180	0.851		
	ภายในกลุ่ม	189	175.200			
	รวม					
ด้านวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี	ระหว่างกลุ่ม	2	18.362	9.181	10.929	.000
	ภายในกลุ่ม	213	178.925	0.840		
	รวม	215	197.287			

ตาราง 11 (ต่อ)

การนำภูมิปัญญามาพัฒนา การเรียนการสอน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านการประกอบอาชีพในท้องถิ่น						
	ระหว่างกลุ่ม	2	16.306	8.153	8.191	.000
	ภายในกลุ่ม	175	174.176	0.995		
	รวม	177	190.482			
ด้านเทคโนโลยีชาวบ้าน						
	ระหว่างกลุ่ม	2	18.239	9.120	8.771	.000
	ภายในกลุ่ม	188	195.468	1.040		
	รวม	190	213.707			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	19.421	9.710	17.064	.000
	ภายในกลุ่ม	118	67.148	0.569		
	รวม	120	86.569			

จากตาราง 11 พบว่า ในภาพรวมครูผู้สอนที่มีระยะเวลาปฏิบัติหน้าที่การสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมา พัฒนาการเรียนการสอนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.000 ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ที่ กำหนดไว้ แสดงว่า ครูผู้สอนที่มีระยะเวลาปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนต่างกันนำภูมิปัญญา ท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนแตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า ครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนที่นัยสำคัญทางสถิติต่ำกว่า ระดับ 0.05 ทุกด้าน แสดงว่า ครูผู้สอนที่มีระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่งานสอนต่างกันนำภูมิปัญญา ท้องถิ่น ด้านคติ ความเชื่อ ความคิด ค่านิยม ด้านศิลปะ ด้านวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี ด้านการประกอบอาชีพในท้องถิ่น และด้านเทคโนโลยีชาวบ้านมาพัฒนาการเรียนการสอนแตกต่างกัน ดังนั้นจึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการแอลเอสดี (LSD) ตามรายด้านและใน ภาพรวม ผลการทดสอบแสดงดังตาราง 12

ตาราง 12 ผลการทดสอบความแตกต่างการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนของครู
ที่มีระยะเวลาปฏิบัติหน้าที่การสอนต่างกัน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 เป็นรายคู่ด้วยวิธีการแอลเอสดี (LSD) จำแนกตามรายด้าน
และในภาพรวม

การนำภูมิปัญญามาพัฒนา การเรียนการสอน	ระยะเวลาปฏิบัติ หน้าที่การสอน	\bar{X}	1 – 10 ปี	11 – 20 ปี	มากกว่า 20 ปี
ด้านคติ ความเชื่อ ความคิด ค่านิยม					
	1 – 10 ปี	2.85		.000	.001
	11 – 20 ปี	3.90			.018
	มากกว่า 20 ปี	3.39			
ด้านศิลปะ					
	1 – 10 ปี	2.90		.000	.000
	11 – 20 ปี	3.75			.155
	มากกว่า 20 ปี	3.45			
ด้านวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี					
	1 – 10 ปี	3.46		.002	.000
	11 – 20 ปี	4.13			.870
	มากกว่า 20 ปี	4.10			
ด้านการประกอบอาชีพในท้องถิ่น					
	1 – 10 ปี	2.77		.000	.018
	11 – 20 ปี	3.75			.013
	มากกว่า 20 ปี	3.17			
ด้านเทคโนโลยีชาวบ้าน					
	1 – 10 ปี	2.74		.000	.065
	11 – 20 ปี	3.75			.002
	มากกว่า 20 ปี	3.04			

ตาราง 12 (ต่อ)

การนำภูมิปัญญามาพัฒนา การเรียนการสอน	ระยะเวลาปฏิบัติ หน้าที่การสอน	\bar{X}	1 – 10 ปี	11 – 20 ปี	มากกว่า 20 ปี
รวม					
	1 – 10 ปี	2.79		.000	.000
	11 – 20 ปี	3.93			.045
	มากกว่า 20 ปี	3.54			

จากตาราง 12 พบว่า ในภาพรวมครูผู้สอนที่มีระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่งานสอนต่างกัน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนี้คือ ครูผู้สอนที่มีระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่งานสอน 1 – 10 ปี นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนต่างกับกับ 11 – 20 ปี และมากกว่า 20 ปี ส่วน 11 – 20 ปี ต่างกับกับมากกว่า 20 ปี นอกจากนี้ยังพบว่า ครูผู้สอนที่มีระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่งานสอน 11 – 20 ปี ($\bar{X} = 3.93$) นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนมากกว่าครูผู้สอนที่มีระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่งานสอนมากกว่า 20 ปี ($\bar{X} = 3.54$) และครูผู้สอนที่มีระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่งานสอน 1 – 10 ปี ($\bar{X} = 2.79$) เมื่อพิจารณาทางด้าน พบดังนี้

ด้านคติ ความเชื่อ ความคิด ค่านิยม และด้านการประกอบอาชีพในท้องถิ่น พบว่า ครูผู้สอนที่มีระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่งานสอน 1 – 10 ปี นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนต่างกับกับ 11 – 20 ปี และมากกว่า 20 ปี ส่วน 11 – 20 ปี ต่างกับกับมากกว่า 20 ปี และพบว่า ครูผู้สอนที่มีระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่งานสอน 11 – 20 ปี ($\bar{X} = 3.90$) นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนมากกว่าครูผู้สอนที่มีระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่งานสอนระยะอื่นๆ

ด้านศิลปะ และด้านวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี พบว่า ครูผู้สอนที่มีระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่งานสอน 1 – 10 ปี นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนต่างกับกับ 11 – 20 ปี และมากกว่า 20 ปี และพบว่า ครูผู้สอนที่มีระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่งานสอน 11 – 20 ปี ($\bar{X} = 3.75$) นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนมากกว่าครูผู้สอนที่มีระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่งานสอนระยะอื่นๆ

ด้านเทคโนโลยีชาวบ้าน พบว่า ครูผู้สอนที่มีระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่งานสอน 1 – 10 ปี นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนต่างกับกับ 11 – 20 ปี ส่วน 11 – 20 ปี ต่างกับกับ

มากกว่า 20 ปี และพบว่า ครูผู้สอนที่มีระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่งานสอน 11 – 20 ปี ($\bar{X} = 3.75$) นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนมากกว่าครูผู้สอนที่มีระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่งานสอนระยะอื่นๆ

สรุป

การวิจัยเรื่อง “การนำภูมิปัญญามาพัฒนาการเรียนการสอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2” ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ในภาพรวมครูผู้สอนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในระดับปานกลาง โดยภูมิปัญญาที่นำมาใช้เป็นลำดับแรก ได้แก่ ด้านวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลางเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านศิลปะ ด้านคติ ความเชื่อ ความคิดและค่านิยม ด้านการประกอบอาชีพในท้องถิ่น และด้านเทคโนโลยีชาวบ้าน โดยส่วนมากนำมาพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นเกี่ยวกับการผสมผสานและบูรณาการความรู้ในระดับมาก ส่วนประเด็นอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนและสภาพแวดล้อม การจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การจัดเนื้อหาสาระตามความสนใจ การจัดการและการประยุกต์ใช้ และการจัดการฝึกปฏิบัติจริง

นอกจากนี้ยังพบว่า ในภาพรวมครูผู้สอนที่อยู่ในระดับช่วงชั้นต่างกันนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูผู้สอนที่อยู่ในระดับช่วงชั้นต่างกันนำภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปะ ด้านการประกอบอาชีพในท้องถิ่น และด้านเทคโนโลยีชาวบ้านมาพัฒนาการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังพบว่า ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านคติความเชื่อ ความคิด ค่านิยม ด้านศิลปะ ด้านวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี ด้านการประกอบอาชีพในท้องถิ่น และด้านเทคโนโลยีชาวบ้าน ครูผู้สอนที่มีระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่งานสอนต่างกันนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05